

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL DIECEZEI DE GHERLA.

CU UN ADAŪS NEOFICIAL.

Abonamentul pe un an 30 lei. Apare de 2 ori pe lună. Inserțiunile se primesc după învoială.

Partea oficială.

Domnița Elena pentru popor.

Dela fundația culturală »Principele Carol« am primit Apelul A. S. R. Prințesa Elena Moștenitoarea Tronului însoțit de adresa ce urmează:

„Sunt însărcinat de A. S. R. Prințesa Elena să trimit Prea Sfinției Voastre alăturatului apel către țară cu rugăciunea calduroasă de a face să fie cetit de către preoți, enoriașilor din parohiile epaviei fie în biserică, fie la casa de sfat și cetire a comunei fie aiurea într-o chibzuită adunare de folos obștească. — Să se amintească apoi din când în când această cerere de ajutor și să se lămurească oamenii asupra binelui cuprins în cele trei acte de binefacere, un spital pentru copii, o școală de infirmiere și mai ales echipele sanitare ambulante cari vor cutreera țara pentru a salva copii.

Cum biserica a revendicat întotdeauna misiunea de a crește și a învăța poporul nu ne îndoim o clipă de sârguința creștinească a preoților prin a căror trudă și povată ar trebui să se adune mai mult decât prin slozăriile celorlalți oameni și a celorlalte organizații.

Domnița Elena ar fi fericită să știe și să vadă că cel mai însemnat dar al țării, darul pentru păstrarea și chivernisirea vieții copiilor a venit de rândul acesta neasămuit de mare prin sufletul harnic și viu al bisericii lui Isus“.

APELUL

A. S. R. Prințesa Elena
Moștenitoarea Tronului României.

Mă adresez întâia oară poporului nostru, cu dragoste de el, cu setos suflet de jertfă și cu vie grijă pentru pacea, sănătatea și mântuirea lui.

Mă adresez acum de-abia pentru că m'am silit singură, să pătrund și să deslușesc bine care sunt pasunile și nevoile lui.

Vreau, din ceasul acesta, luând pildă dela vrednicele și milostivele Domnițe din trecut, dela Toți câți s'au ostentit și se ostenește pentru viața și izbăvirea poporului și în deosebi dela Acea care este astăzi Icoana noastră a tuturor, Maria, Doamnă și Regină a României, să sprijină și să lupt pentru tot ce ajută la înlăturarea suferinței celor mulți.

De când trăește în inima mea, inima nobilă și dăruitoare a acestui popor, gândurile lui sunt gândurile mele, lupta lui e lupta mea, aspirațiile lui sunt năzuințele și temeiul înfregului meu suflet.

Cu nespasă durere am văzut că cel mai greu păs al nostru e copilul, că pierderea noastră cea mai mare e viața lor, e rărirea populației prin mortalitatea copiilor.

Acea ce clădește un Stat și-i dă putere și durată e populația lui, e de-

simea oamenilor, e sănătatea lor. Pentru aceasta, toate silințele noastre, tot avântul sufletelor culturale, toată trudirea celor ce călăuzesc și învață trebuie să ducă la sporirea și întărirea elementului nostru de baștină.

Războiul a rărit și a slăbit populația. Boalele cosesc fără milă. Sărăcia de după război le întinde mereu; nici buruiiana nu cutropește așa de iute țarina nelucrată. Oțica înflorește, iar la țară, mortalitatea copiilor crește înspăimântând gândul. O statistică arată că în vechiul regat mor în fiecare an peste 150.000 de copii; un război nu nimicește mai multe vieți. Trei sferturi din morții noștri sunt copii. Toți aproape pier cu zile. Cine-i caută; cine-i vede! Mamele sunt istovite de muncă, pentru că ele duc toată povara și apăsarea vieții.

E adevărat că țara noastră a fost în fruntea tuturor cu nașterea copiilor, dar tot în frunte suntem astăzi cu mortalitatea lor.

Trebue deci, cu orice preț, cu orice sacrificiu și trudire, să păstrăm și să chivernisim viața copiilor. Această viață e marea zestre a României, și către ea se duce întâiul meu gând de jertfă și de muncă.

Tot ce s'a făcut și se face, toată osteneala bunelor noastre românce, toată grija și silința asistentei Statului nu pot să prididească încă boalele, răul și neștiința de pretutîndeni. E nevoie, pentru aceasta, de toată truda și ajutorul obștesc.

Drept aceia, doresc și eu, să ridic în capitala Țării un mare spital pentru căutarea și vindecarea copiilor, ori de unde ar veni și ori ai cui ar fi; doresc apoi să leg de acest asezământ o școală practică de infirmiere și să înființez cât mai multe echipe ambulante pentru asistența la țară.

Sunt trei opere de osteneală și de nespuse jertfe bănești.

Eu aduc orfandă grija, nepregetarea și dinarul meu, dar fac un călduros apel și către Țară, către toți câți au și

pot să ajute. Mă gândesc la cât pot să facă neobositele noastre Doamne, Preoții în biserică și în activitatea lor misionară, Învățătorii, Ofițerii, Șefii autorităților administrative și Poporul înșasi, din dărnicia și mila lui firească,

E întâia mea rugămintă către Țară și o fac din suflet pentru sufletul ei, pentru copiii noștri, ai tuturor.

Fie care orfandă, mare sau mică, o socotesc ca o putere cercască pentru păstrarea vieții unui copil.

E L E N A

Principesă Moștenitoare a Tronului României.

Lăsăm tuturor Fraților preoți, ca acest Apel să fie citit și tâlcuit poporului credincios în biserică în vre-o Duminică apropiată, îndemnându-l cu căldura, ce împune cauza binecuvântată, ca să contribuiască din prisosul agonisei sale pentru scopul nobil al fondului A. S. R. Principesa Elena, făcând și Onorații Frați danii după puterile fieștecăruia.

Sumele colectate dela fieștecare se vor induce în coale de subscripție aici alăturare pentru fiecare comună.

Sumele colectate se vor înainta împreună cu coalele de subscripție acestui Ordinariat însoțite de adresă. Dacă suma se va trimite prin mandat postal, se va nota pe coupon destinația și se va trimite suma întregală fără a se subtrage taxa postală. În cazul când rezultatul colectei se va înainta personal, atunci suma se va solvi la Venerata Administrațiune Capitulară, carea va recunoaște primirea sumei pe adresa comitivă și carea apoi se va preda oficiului diecezan numai cu coala, carea trebuie să cadreze cu suma solvită la Venerata Administrațiune.

Din șed. cons. 14 Febr. 1923. Nr. 598.

Inspecțiunea studiului religiunii la școlile de toate categoriile.

Corul Episcopesc al Provinciiei

Noastre Mitropolitane, urmând dorinței exprimate de Comisiunea Catehetică, a insistat pe lângă On. Minister al Cultelor și Artelor să iea în buget leșa câte unui inspector catehetic pentru fiecare dieceză. Stăruințele verbale și în scris au rămas până acum fără efecte.

Dat fiind, că și cel cel mai bun catihet are are lipsă de îndrumări, cari nu se pot da decât în urma inspecțiunilor, Consistoriul Episcopesc a hotărât să nu mai aștepte, ci să împartă mai multor comisari consistoriali delegați munca acestui inspector. În consecință, din ședința de astăzi, am numit comisari consistoriali pentru inspectarea studiului religioșii pe următorii:

1. Rdsimul Dr. *Octavian Domide* pentru liceul și toate școalele din Dej și din tractele Gherlei și Cățicăului.

2. Rdsimul Dr. *Petru Fabian* pentru liceul și toate școalele din Baia mare și din tractele Băii mari și a Seiniilor.

3. Rdsimul *Grigorie Pop* pentru liceul și toate școalele din Șimleul Silvaniei și Zălau și tractele Oarței și a Noțigului.

4. Rdsimul Dr. *Victor Bojor* pentru liceele și toate școalele din Năsăud și din Vicariatul Rodnei.

5. Rdsimul *Ioan Hodozean* pentru liceul și toate școalele din Gherla.

6. Rdsimul *Harie Boros* pentru liceele și toate școalele din Sighetul Marmăției și din întreg Vicariatul Maramureșului.

7. Rdsimul *Dionisiu Vajda* pentru școalele populare din tractele Bistriței, Budacului și Becleanului.

8. M. O. D. *Ioan Coste* pentru școalele populare din din tractele Șomcutei și Mireșului.

9. M. O. *Traian Trufasiu* pentru școalele populare din tractele Crasnei, Valcăului, Ipului, Bredului, Periceiului.

10. M. On. și Cl. Dr. *Alexandru Ciple* pentru liceul și toate școalele din Bistrița.

11. M. On. și Cl. Dr. *George Vidican* pentru școalele din tractele Cris-

turului, Reteagului, Ieriului și Sărava-dului.

12. M. On. și Cl. *Cecil Demian* pentru liceul și toate școalele din Satu-mare și din tractele Satu mare, Țării Oașului și Turțului.

13. Mult On. și Cl. Dr. *George Bob* pentru școalele populare din tractele Secului, Buzei, Băseștilor și Șamșodului.

14. Cl. D. Dr. *Gregoriu Strimbu* pentru școalele populare din tractele Naprăzii, Ciocmanului și Surducului.

15. Cl. Dr. *Ioan Pașca* pentru școalele populare din tractele Băii-sprie, Lăpușului, Mănăsturului și Lugierdului.

16. Cl. Dr. *Titus Malaiu* pentru școalele populare din tractele Sânmărghitei, Giulei, Vadului și Olpretului.

Numiții au drept să inspecteze studiul religioșii la toate școalele de pe teritoriul, pentru care sunt numiți, ori care ar fi caracterul, respective categoria acestor școale. Pentru școale, cari aparțin Bisericii noastre, dânsii au toate drepturile unui inspector diecezan.

Veneratul Cler îi va primi cu cinstea, care se cuvine comisarilor consistoriali.

Pentru a cunoaște mai de aproape delegația lor, publicăm aici „Nomativul”, după care au să funcționeze, carele este indentic cu cel arhidiecezan, pe care l-am aflat bun și potrivit și pentru dieceza noastră.

Normativ

pentru comisarilor consistoriali delegați să inspecteze instrucția și educația religioșă din școalele primare și secundare.

1. Dreptul de a propune religia și de a da educație religioșă tuturor oam-nenilor, deci și elevilor dela toate școalele, l-a dat Bisericii Insuși Mântuitorul.

2. Acest drept îl recunoaște și Statul prin articolul de lege XXX din 1883 §. 9, și prin ordinațiunea Domnului Ministru al Instrucției Publice Nr. 68139—1921, publicată în Monitorul Oficial Nr. 88 din 24 Iulie 1921, în care se zice: „Instrucțiunea și educațiunea religioșă a elevilor și elevelor

din școlile Statului cade în competența confesiunilor”.

3. Dându-și seama de importanța instrucției și educației religioase, în ordinațiunea citată Statul asigură Bisericii „tot concursul său pentru ca instrucțiunea și educațiunea religioasă din școlile sale să fie cât mai efectivă”.

4. Pentru a controla dacă ordinațiunile autorităților superioare se execută întocmai și cu ce rezultat, până la o regulare definitivă, Consistorul Episcopesc delegă anumiți comisari, atât pentru școlile sale, cât și pentru școlile Statului. Ei vor fi anunțați atât Clerului cât și Onoratului Minister al Instrucției Publice, care va fi rugat să-i anunțe Direcțiunilor dela școlile respective.

5. Comisarii se numesc pentru anumit teritoriu, pentru anumite școli și pentru timp nedeterminat; schimbările ce se vor face, vor fi aduse la cunoștință.

6. Comisarii sunt datori să viziteze măcar odată la an fiecare școală medie ori secundară, pentru care sunt delegați. La școlile cu 4 clase inspecția va ține o zi; la cele cu 8 clase, 2 zile. Ei sunt datori să asiste la examenul de calificare din studiul religiei la școlile normale, pentru cari sunt delegați.

7. Fiecare delegat e dator să inspecteze propunerea religiei într'un an la cel puțin 3 școli primare de pe teritoriu, pentru care e delegat. Inspecția la școlile primare va ține o jumătate de zi.

8. Dacă școala inspectată e cu caracter românesc unit, comisarul va inspecta și celelalte studii și se va interesa de tot ce privește bunul mers al școlii fiind investit cu drepturile unui inspector diecezan.

9. La școlile, unde catehetul e însărcinat și cu administrarea vreunei parohii, se va cerceta relația dintre preot și învățător, care va fi menționată în raport.

10. Toate inspecțiunile se fac ne-

anunțate.

11. Sosind la școală, comisarul se va prezenta mai întâiu directorului în cancelarie, arătându-i hârtia prin care e delegat și scopul venirii sale. Ii va cere sprijinul și-l va ruga să-i dea informații precise asupra catehetului, cum își face datoria și cu ce rezultat; ce viață morală și socială are; nu cumva ocupă servicii incompatibile?

12. Luând contact cu catehetul, comisarul va observa în ce haină se prezintă catehetul la lecții; îi va putea cere certificatul despre examenul de specialitate și decretul consistorial, care îl autoriză să propună religia.

13. În ce privește instrucția, inspecția are să se extindă asupra celor următoare:

a) observă catehetul planul general și cel special; nu s'a prea grăbit, ori nu a întârziat cu materialul? Il propune întreg, ori scurtează? Insistă asupra părților mai însemnate, ori dă importanță egală la toate? Propune materialul în așa fel, încât elevii să îndrăgească lucrurile studiate, ori face numai explicații seci?

b) în fiecare clasă va examina manualele dacă sunt aprobate, și va vedea, dacă toți elevii au manualele necesare?

c) se va interesa de profesorii laici, cum vorbesc despre religie și despre Biserică? Va întreba pe catehet dacă ține cont de manualele de literatură, știință și istorie dela școala respectivă?

d) Va căuta să afle, dacă toți elevii gr.-cat. dela aceea școală ascultă religia la catehetul nostru, ori și la alții? Ascultă și elevi de alt rit, ori de altă religie?

e) Are catehetul ore suficiente pentru fiecare clasă: ori sunț și clase contrase; acestea cu câți elevi?

f) Nu e prea încărcat cu suplinirea orelor la aceasta, ori la altă școală? N'ar fi necesară înființarea unui nou post de catehet?

g) În ce timp sunt fixate orele de

religie, la începutul ori la sfârșitul lecțiilor?

h) se va convinge, dacă profesorul de religie își face orele regulat, și de cine e suplinit?

i) Comisarul va ruga pe catehet să explice și să asculte pe elevi. Din explicare trebuie să se convingă despre cultura de specialitate a catehetului. Va trebui să observe interesul, cu care elevii urmăresc materia. La răspunsuri va urmări inteligența elevilor, precizia și siguranța, cu care dau răspunsurile.

Va examina catalogul notelor, și dacă proporția între ele nu e cea obișnuită, va cerceta cauza.

j) se va interesa de cărțile și revistele, pe cari le citesc elevii; și dacă ei au în bibliotecă publicații cu conținut religios, și cum sunt acestea citite?

14. În ce privește educația religioasă, comisarul se va interesa:

a) dacă fiecare elev are carte de rugăciuni; dacă aceasta e aprobată de autoritățile noastre bisericești și dacă elevii au fost introduși în folosirea ei?

b) sunt elevii conduși la biserică în fiecare Duminică și sârbătoare, în șir, la care biserică, de cine și cine-i supraveghează? Se ține seama de absențe și cum sunt tratate? Au exortăriune în fiecare Duminică și sârbătoare, după un plan stabilit?

c) de câte ori se mărturisesc și cuminecă, cu toții, peste an? Înainte de aceasta li-se face repetiția și exortatie potrivită?

d) Peste săptămână pot asculta elevii sf. Liturghie? Sunt cuminecări mai alese? Este Reuniune Mariană a elevilor, cum funcționează?

e) Cum au fost pregătiți elevii pentru întâia spovedanie și cuminecare? Catehetul școlii secundare s'a interesat, dacă toți elevii noi au fost pregătiți cum se cade la primirea acestor Taine?

f) Care este viața morală a elevilor? Ce fel de piese rulează la ciné-

matograte? Umblă elevii la petreceri de noapte?

g) Ce concurs dau directorul și profesorii catehetului?

15. E de mare importanță împrejurarea, dacă elevii iubesc ori nu pe catehet, și dacă sunt ori nu în contact cu el și în afară de orele oficioase.

16. Va afla dela paroh, ce concurs îi dă catehetul peste an, în special în timpul vacanțelor?

17. Comisarul are toată latitudinea să cerceteze și alte lucruri, cari privesc bunul mers al instrucției și educației religioase.

18. La sfârșitul inspecției, comisarul, va face catehetului observările, pe cari le crede de cuviință, luând proces verbal, pe care va trebui să-l iscălească și catehetul.

19. La o nouă inspecție comisarul va observa dacă îndrumările de mai înainte au fost urmate ori ba; dacă profesorul de religie face progrese ori ba; dacă își procură cărți, reviste și alte mijloace pentru a se perfecționa în specialitatea lui?

20. Despre toate inspecțiile, în cel mult opt zile, va face raport amănunțit Consistorului Episcopesc. La finea anului școlar, comisarul va face raport Comisiei Catehetice Mitropolitane despre toate inspecțiile făcute.

Din șed. cons. 14 Febr. 1923.

Pentru ca inspecțiunea să se poată face cât mai bine, dispunem:

Onoratele oficii parohiale, în cinci zile dela primirea acestui Circular să trimită la Mon. Oficii Protopopești câte un tablou, care să cuprindă: a) toate școlile din parohie, la cari sunt elevi de religiunea noastră; b) numărul elevilor greco-catolici după clase; d) zilele din săptămână și orele fixate pentru propunerea religiei greco-catolice.

Acest tablou se va trimite în fiecare an școlar până la 15 Octomvrie.

Purtătorii Oficiilor Protopopești vor trimite fără întârziere aceste tablouri la Ordinariat.

Din șed. cons. ținută la 14 Febr. 1923. Nr. 645.

NUMIRI.

Reverendisimul Domn *Ioan Hodo-rean* arhidiacon on., preot al Institutului Corector din Gherla este numit defensor substitut la Veneratul Tribunal Matrimonial.

Din șed. cons. 16 Febr. 1923.

Nr. 679.

Mult Onoratul *Aurel Dragoș* paroh în Vama și protopop al Țării Oașului este numit paroh I. la *Satu mare* și protopop al districtului *Satu mare și Seini*.

Din șed. cons. 24 Febr. 1923.

Nr. 859.

Onoratul *Andrei Bojor* administrator parohial în Ghiolț (D. Secului) este numit în aceeași calitate la parohia *Copru* din (D. Buzei).

Din șed. cons. 16 Febr. 1923.

Nr. 689—1923.

On. *Ilie Centea* paroh în Căpâlna este numit protopop onorar.

Din șed. cons. 16 Febr. 1923.

Nr. 678.

On. *Pompeiu Podina* preot în Derșida mică este numit paroh la *Oarta de jos* (D. Oartei).

Din șed. cons. 14 Febr. 1923.

Nr. 629.

Chestia comunicării în cele sacre cu acatolicii.

(Circulară către Veneratul Cler al Provinciilor metropolitane de Alba Iulia și Făgăraș).

Măneacănd dintr'un caz concret adus la cunoștința Prea Veneratului Ordinariat Arhiepiscopesc ținem să atragem atențiunea Veneratului Cler al provinciei Metropolitane, că nune permisă la nici o întâmplare împărtășirea în cele sfinte cu persoane acatolice, deci nune permisă nici concelebrarea cu preoții altor confesiuni acatolice fie aceia de orice neam. Nu există caz când s'ar putea da dispensă dela ace stă împăr-

tașire activă în cele sfinte cu persoane acatolice, oprindu-o această dreptul natural și pozitiv Dumezelesc. Rejaoim în privința această dispozițiile Conciliului Provincial I. din 1872, Titlul VI. Cap. 2: „Sinodul demândă întreg clerului și poporului credincios, ca să se abțină în cele sfinte dela orice comuniune cu acatolicii amăsurat sfințelor canoane”. Aceeas dispoziție canonică o găsim și în noul codice în canonul 1258: „Nu este de loc îngăduit credincioșilor să asiste în orice chip în mod activ sau să aibă parte în slujbile sfinte ale acatolicilor”.

Am ținut să inculcăm din nou toate acestea Veneratului Cler sub pedeapsa urmărilor canionice la caz de neobservare.

Din conferința episcopatului român unit ținută la 29 Noemvrie 1922, în București.

Arhiepiscop și Metropolit **VASILE**.

Episcop **Valeriu** al Oradiei mari.

Episcop **Iuliu** al Gherlei.

Episcop **Alexandru** al Lugojului.

Ofițerii de rezervă.

Ministerul Cultelor și Artelor sub Nr. 3474—1923 a trimis acestul Ordinariat următoarea adresă:

În vederea întocmirii unui tablou general ce ne este cerut de către Marele Stat Major al armatei, avem onoarea a vă ruga să binevoșiți a ne furniza de urgență o tabelă de toți funcționarii ofițeri de rezervă ai Eparhiei P. S. Voastre atât dela centru cât și din serviciul exterior, spre a se putea astfel efectua la timp lucrările pentru acordarea dispenselor de mobilizare. Tabelă va fi complectată cu rubrici în care se va arăta etatea, regimentul și corpul cărui aparține fiecare funcționar ofițer de rezervă.

Toți Frații preoți sunt recercați prin urmare, ca în termenul cel mai scurt să înainteze datele cerute de Minister.

Gherla, la 15 Febr. 1923. Nr. 481.

†

Necrolog.

Cu durere vestim Veneratului Cler trecerea la celea vecinice a parohului din Sat-Șugatag *Ioan Doros*, protopop emerit al tr. Sighet, întâmplată în ziua de 3 Februarie a. c., în anul 73 al vieții și 48 al preoției sale.

Onorat Frățiile Voastre să aduceți la Altarul Domnului rugăciunile pii îndatinat pentru odihna sufletească a adormitului în Hristos Frate.

Gherla, la 22 Febr. 1923. Nr. 616.

CONCURS

pentru posturi de învățător.

Postul de cantor-învățător din *Târșolți* (D. Țării Oașului) cu retribuțiunea: 300 Lei, 8 cubule cucuruz în grăunțe, ștolele cantorale, cvartir în natură și grădină; restul salariului întregire dela stat.

Nr. 675.

Postul de cantor-învățător din *Craiovoș* (D. Eriului) cu retribuțiune: a)

ca învățător: 350 Lei din cassa bisericeii, restul întregire dela stat; b) ca cantor: cvartir în natură și grădină. După dorința ori lecticalul întreg și 4 drepturi de pășunăt, ori pămintele cantorale (cca 20 jugh) și 8 drepturi de pășunat.

Cei destoinici a instrua și a conduce cor vocal sunt preferiți.

Nr. 807.

Termenul concursului se fixează cu 31 Martie 1923.

Petițiile împreună cu extrasul matricular de boțez, diploma de învățător, atestatul de serviciu și moralitate să se înainteze senatului școlastic. Acesta făcând alegerea, va înainta aci toate actele prin protopopul districtual. În toate locurile unde e de lipsă transcrierea ajutorului de stat, să se înainteze încă: atestatul de competență comunală, tabela de cvalicare a învățătorilor petiționari, libelele de plată a învățătorului ales, și petiția senatului școlastic pentru transcrierea ajutorului de stat. Protopopul districtual să ne raporteze tot atunci, că învățătorul de mai înainte în ce zi și din ce cauză și-a părăsit postul, că ajutorul de stat până când l-a ridicat, și că învățătorul nou ales în care zi și-a ocupat postul.

Episcop Dr. Iuliu Hossu.

Partea neoficială.

Cateheze practice.

Ora I.

(Urmare).

Dar înainte de a vă învăța pe voi, mi-ar plăcea să vă cunosc. — Pe cei mai mulți îi cunosc din anul trecut, dar pe cei noi — nu-i cunosc pe toți. De exemplu pe copilul acesta nu-l cunosc. — Școală-te sus — micuțule! școală-te frumos! Uitați-vă, copiii, cât de frumos stă mare acest copil. Așa trebuie să stea fiecare, când zice eu să se scoale. Acum spune-mi micuțule, cum te cheamă pe tine? Unde ești tu acuma? Pentru ce ai venit tu la școală? Învăța-vei tu bihe? Bine, atunci tu vei fi un copil bun, și-mi vei fi drag și mie, și domnului învățător, și părinților tăi. — Dar așa-i că nu numai copilul acesta are să fie bun între voi? Fi-vei și tu bun? Dar pe tine cum te cheamă? Învăța-vei și tu bine? (Mai provoacă pe 2—3). — Bine. Eu cred, că nu numai aceștia voesc să fie buni, ci și ceilalți, toți. . . Așa-e? Voiu vedea! Știți voi, care e copil bun? Acela e copil bun, care bucuos, voios și cu drag

vine la școală, care în școală se poartă bine totdeauna, e ca băgare de samă tot mereu, își ține frumos mâinile (arată), șede frumos, ascultă totdeauna și învață cu voie, cu plăcere.

Așa să fiți voi cu toții, atunci eu vă voiu iubi pe voi, atunci voi imi veți fi dragi. — Să văd eu acuma, știți voi ședeți frumos? Văd că ședeți bine, drepti, dar încă tot nu ședeți deplin în rând cum se cade. Așa să ședeți, încât fiecare să acope pe celalalt ce e înaintea lui, fiecare să stea la spatele celui alalt! (li așează, rânduește). Așa! De aceea trebuie să ședeți așa, ca voi cu toții să mă puteți vedea pe mine. — *Fiecare trebuie să se uite la mine tot mereu.* — Cel ce nu se uită la mine, nu e atent, nu e cu băgare de samă, și așa acela nu e copil bun.

Acum mai întâi să vă învăț, cum e de răspuns frumos. Dacă eu strig pe cineva pe nume, acela se școală frumos. Apoi când îl întreb ceva, răspunde cu curaj și tare, cu glas înalt, așa încât se audă cu toții. Să văd, știți voi răspunde așa? (Provoacă pe unul). Cum te cheamă pe tine? Ce trebuie tu să faci, când te strig pe nume? Cum trebuie să răspunzi? Bine, vedeți acesta a răspuns frumos și tare, dar încă n'a răspuns așa, eum trebuie răspuns aici în școală. — Aici așa

trebuie răspuns, încât totdeauna trebuie repetit aceea ce întreb; adevărat încă odată trebuie zis aceea ce se întreabă, și așa apoi să răspundă. De exemplu, dacă eu întreb pe cineva: Pe mine mă cheamă N. N.; iar dacă întreb: Unde ești tu acum? atunci e de răspuns: Eu acum sunt în școală. Să vad, ști-vei voi răspunde așa? (Pune câteva întrebări, și-i deprinde la răspuns deplin).

Pregătire. Văd, că acum a știți ședeți frumos, și în rând, vă știți sculă frumos și știți răspunde cum se cade, de aceea de acum putem începe învățarea.

De bună șamă v'a spus buna voastră maică, și bunul vostru tată, că colo sus (arată) în ceriu locuște *bunul Dumnezeu*. Noi nu-l vedem pe el, dar el ne vede pe noi. Ne și iubește pe noi tare mult. El este tatăl nostru cel ceresc, și noi suntem fiii lui, copiii lui. — Inșă noi n'am fost totdeauna fiii lui Dumnezeu. Ci are Dumnezeu un fiu și în ceriu: *Dumnezeu-Fiul*. Dumnezeu-Fiul a fost totdeauna fiul lui Dumnezeu. — Acest Dzeu-Fiul odată s'a scoborit din ceriu pe pământ, și s'a făcut om întocmai așa cum suntem noi. Aici pe pământ l'au numit *Isus Hristos*. El, Isus Hristos a voit, că Dumnezeu și pe oameni să-i primească de fiii ai săi, și apoi să-i iee la sine în ceriu, în raiu. — Inșă Dumnezeu numai așa s'a învoit la aceasta, dacă Isus Hristos s'ar lăsa să fie răstignit pe cruce pentru oameni. Și Isus Hristos a făcut-o aceasta. — A murit pe cruce pentru oameni. Uitați-vă (arată răstignirea): aici e crucea, și pe ea e chipul Domnului Nostru Isus Hristos. Așa l'au pironit pe cruce, și așa au murit pentru oameni. Și de când a murit Isus Hristos, de atunci Dumnezeu cu plăcere primește pe oameni de fiii ai săi, dacă și ei voesc să fie fiii lui Dumnezeu.

Scop. Astăzi vom învăța cum vom fi fiii lui Dumnezeu, și cum trebuie să vorbim cu *bunul Dumnezeu*,

Expunere. A fost odată un împărat sfânt, cu numele sfântul Ludovic. — Era împăratul țării franțuzești. — Pe acesta sfânt l'au botezat într'o mică bisericuță din curtea în care s'a născut. Biserica aceasta era cu mult mai mică decât biserica noastră. — Când a fost mare și s'a făcut împăratul țării — atunci i-au pus coroana împărătească pe cap într'o biserică mare, frumoasă, minunată (în domul din Reims). — Așa minunată a fost biserica aceea, încât nu erau multe în lume așa mândre. — Inșă sf. Ludovic împăratul totuș mai tare a iubit biserica cea mică — decât cea mare și frumoasă. Tare des mergea în biserica cea mică să se roage. Ingenunchia înaintea lo-

cului aceluia, unde l'au botezat, își făcea cruce (arată) își pune frumos mâinile laolaltă (așa) și se rugă bunului Dumnezeu așa: Doamne Dumnezeule, îți mulțămesc că m'am botezat aici. Aici m'am făcut eu creștin catolic. Aici m'am făcut eu fiul tău. Acum pot nădăduj, că odată voi ajunge la tine în ceriu, în raiu. Totdeauna voesc să fiu copil bun, ca să pot ajunge acolo. — Dar și ție îți mulțămesc, dulce Isuse Hristoase, că ai murit pentru mine pe cruce. De aceea m'a primit pe mine Dumnezeu de fiu al său. — De aceea totdeauna te voi lauda, te voi mări și te voi iubi pe tine, Doamne Isuse Hristoase. Ajută-mi ca totdeauna să fiu bun creștin catolic, ca așa apoi în veci să te laud pe tine în ceriu." Așa se rugă împăratul.

Apoi iară își făcea cruce (arată), și după aceea ieșea frumos din bisericuță. — Lucrul acesta îl făcea împăratul tare des. — În biserica cea frumoasă și mare, în care a fost încoronat de împărat nu mergea așa des. De asta se mirau tare mult oamenii. Odată l'au întrebat, că pentru ce iubește mai tare biserica cea mică — decât pe cea mare și frumoasă? doară aceasta ar trebui să o iubească mai tare, — mai mult, fiindcă în ea a fost încoronat de împărat. — Sfântul împărat răspundea: „E adevărat, că în biserica aceasta frumoasă m'am făcut împărat, când m'am încoronat acolo, când mi-au pus pe cap cunună de împărat. Dar în biserica cea mică m'am făcut creștin, fiul bunului Dumnezeu, când m'am botezat acolo. — Dar a fi creștin e mai mult, decât a fi împărat. — În biserica cea mare, am căpătat o mare țară, a cărui împărat sunt. Inșă țara aceasta numai până atunci va fi a mea, până când trăesc. Dar în biserica cea mică m'am făcut moșteanul unei țări mai mari, a împărăției cerești, a raiului. — Dacă voi câștiga odată raiul, va fi al meu pe veci. În biserica cea mică așadar am căpătat cu mult mai mare lucru, decât în cea mare. — De aceea mi place mai tare biserica cea mică.”

(Va urma).

IN LIBRĂRIA DIECEZANĂ

avem tot felul de cărți bisericesti și literare. În special atragem atențiunea preoțiilor asupra *Evangheliei* ed. II. Blaj, care se află compactată în piele veritabilă întregă și cu ornament de aur, din timpurile de naintea războiului.

Se află *Evangelia*, Apostol și Mineiă Compactate în piele veritabilă.

Pentru partea neoficială răspunde: **Iosif Sângeorgean**